

Актуелна епидемиолошка ситуација малих богиња (морбила) у Републици Србији

Од почетка 2023. године до 20.4.2023. године на територији Републике Србије регистровано је укупно 48 случајева морбила.

На територији Смедерева, где је пријављена епидемија 12.1.2023. године, регистрована су 43 случаја морбила, два случаја пријављена су на територији Новог Сада и три на територији Београда.

Највећи број оболелих чине деца млађа од две године (55,3%) и старији од 20 година (34%). Од укупног броја оболелих 93,6% је невакцинисано или непознатог вакциналног статуса. Компликација у виду упале плућа била је присутна код двоје оболеле деце.

Од 11.1.2023. године на снази су поштрене мере епидемиолошког надзора над малим богињама на територији Републике Србије у складу са Планом активности за одстрањивање ове болести у земљи (пријава сумње, лабораторијска дијагностика, изолација и лечење оболелих, здравствени надзор, епидемиолошки надзор, вакцинација невакцинисаних и непотпуно вакцинисаних лица, вакцинација осетљивих лица из контакта унутар 72 сата).

Имајући у виду наведене околности, период заразности, сезоност, остварене контакте, мере поштреног надзора треба спроводити до даљњег, односно најмање до истека периода двоструке максималне инкубације од последњег регистрованог случаја, а у складу са проценом епидемиолошке ситуације у жаришту епидемије, односно на територији Републике.

Пандемија COVID-19, односно примена медицинских и немедицинских мера превенције, несумњиво је утицала и на кретање других заразних болести, укључујући и мале богиње, на територији Европе. Према подацима СЗО, односно ECDC бележи се пораст број случајева морбила током 2022. године у односу на 2021. годину. Закључно са децембром регистрована су 904 случаја морбила у 27 земаља Европе (у 10 је регистровано око 92% свих случајева, од којих највише у Таџикистану 451), док су 2019. године била

регистрована 104.442 случаја. Међу оболелима нису регистровани смртни случајеви, а више од 75% су невакцинисани или са непознатим вакциналним статусом. У циркулацији се региструје присуство генотипова В3 и D8 вируса морбила. Према подацима ECDC, од почетка 2023. године региструју се оболели у Немачкој и Италији, као и епидемија у Аустрији са 89 случајева.

За време трајања пандемије у скоро четвртини земаља света је прекидана или одлагана имунизација ММР вакцином, а у великом броју земаља дошло је до значајног пада обухвата. Током 2020. и 2021. године у Србији су регистроване најниже вредности обухвата ММР вакцином у последњих двадесет година. Обухват овом вакцином у другој години живота у 2020. години износио је 78,1%, а у 2021. години свега 74,8%. Обухват другом дозом, пре уписа у први разред основне школе, у 2021. години износио је 85,8%. Прикупљање података о обухвату ММР вакцином у 2022. години је у току. Циљне вредности обухвата свим вакцинама износе 95%.

У последњој епидемији малих богиња у Србији, током 2017. и 2018. године регистровано је око 5800 оболелих, од којих је 93% било невакцинисано, непотпуно вакцинисано или са непознатим вакциналним статусом. Једна трећина оболелих била је хоспитализована због тежине клиничке слике праћене компликацијама. У овој епидемији регистровано је 15 смртних исхода међу којима је било четворо деце млађе од пет година.